

MOZARTOVA CREO-MISA

U ponedjeljak 3. travnja u Glazbenom zavodu u Zagrebu studenti *Muzičke akademije iz Zagreba* izveli su pod vodstvom dirigenta Vladimira **Kranjčevića** *Creo-misu* u C-duru KV 257 Wolfganga Amadeusa Mozarta i *Requiem* op. 48 Gabriela Fauréa. Sudjelovali su Simfonijski orkestar i mješoviti zbor Muzičke akademije i solisti Ivana **Garaj**, Anastazija **Kaptelova**, Krunoslav **Tuma** i Ozren **Bilušić**. Uvijek prepoznatljivi Mozart, istodobno svečan i razigran, zanosan i pobožan, jednostavan i ponizan, unosio je u slušatelje 'riječ i od kojih se živi'. Gabriel Fauré, manje poznat običnom slušatelju klasične glazbe od Verdija i Mozarta, mnogo je bliži biblijskoj viziji posljednjeg dana i suočenju sa smrću i pojavljivanjem pred Božjim licem, jer priopćuje nadu za koju smo rođeni i ne straši pomisliti na odlazak s ovoga svijeta, nego poziva na pobožnost. Ti sadržaji našli su u mladim izvođačima i provjerenom dirigentu sigurne tumače i oduševljenu publiku. Mladi solisti su pokazali raskošnost talenata i dobru školu. Tim koncertom nastavljen je niz izvođenja zahtjevnih djela velikih majstora što ih je pripremao maestro Kranjčević koji ponovno pokazuje da u mlade ima povjerenja i da voli pijejna djela i sakralnu glazbu.

Vice Blekić
Glas Koncila

MARIJA BARBIERI I MARJANA MRAK:

»Josip Gostič. Takvog pjevača danas nema.«

Izd. *Kulturno društvo Jože Gostič*, Homec 2000., str. 304
Josip Gostič. Dvostruki nosač zvuka (CD). Izd. *Orfej HRT*,
Zagreb 2000. Trajanje oko 125 min.

Stotinu je godina prošlo od rođenja jedinstvenog »slovenskog, hrvatskog i svjetskog tenora« Josipa **Gostiča** (Stara Loka, 5. ožujka 1900. – Ljubljana, 25. prosinca 1963.). Tim povodom predstavljen je u HNK u Zagrebu 5. ožujka ove godine dvostruki nosač zvuka (CD) *Josip Gostič*, a 4. travnja monografija *Josip Gostič*, s podnaslovom *Takvog pjevača danas nema*; monografija kakvu – prema rječima ravnatelja Opere HNK Vladimira **Kranjčevića** »nikada još nijedan naš operni pjevač nije dobio, a teško da će je u dogledno vrijeme i dobiti.« Uz brojne suradnike, monografiju su uredile Marija **Barbieri** iz Zagreba i Marjana **Mrak** iz Ljubljane, a objavilo *Kulturno društvo Jože Gostič* iz Homca. Svi su tekstovi usporedno na hrvatskom i slovenskom jeziku, a sažetak djela na engleskom i njemačkom.

U naslovu ovog prikaza riječi su koje je o Josipu Gostiču izgovorio glasoviti bečki dirigent Karl **Böhm** (u malo slobodnijem hrvatskom prijevodu: Takvog pjevača danas nema). Te riječi već same po sebi govore kakav je velikan operne glazbe bio Gostič. Na predstavljanju monografije glavni promotor akademik Nikola **Batušić** naglasio je o njemu da je bio »ljudski topao, prislan, blag i susretljiv, čovjekoljubiv, prožet iskrenim domoljubljem i nezatajivo, iskreno bogobožan.«

Ova monumentalna monografija, na svojih tristotinjak stranica, prati životni put Josipa Gostiča, od rođenja u obitelji crkvenog orguljaša Leopolda Gostiča, djetinjstva u Homcu, školovanja u

Ljubljani, preko djelovanja u ljubljanskoj, zagrebačkoj i bečkoj operi, sve do prerane smrti u Ljubljani na Božić 1963.

Debitirao je u ljubljanskoj operi 5. rujna 1929. ulogom Lenskog u operi *Evgenij Onjegin* P. J. Čajkovskog, a zadnji put nastupio je u naslovnoj ulozi (Manrico) *Trubadura* G. Verdija 12. listopada 1963. u zagrebačkom HNK, dva mjeseca prije smrti. U tom razdoblju ostvario je 115 tenorskih uloga u 109 opera i opereta šezdesetšestorice skladatelja.

U razdoblju od 1929. do 1937. nastupio je u Ljubljani oko 570 puta. Od sezone 1937./38. stalni je prvak opere HNK u Zagrebu (u kojoj je već i prije povremeno pjevao kao kazališni gost) sve do umirovljenja 1960., a zatim do smrti stalni gost. U zagrebačkoj operi pjevao je 54 tenorske uloge u 970 nastupa. Bio je miljenik generacija zagrebačke operne publike, koja mu je često priređivala prave ovacije. Sam je Gostič izjavio: »Sva svjetska slava ne može mi nadomjestiti zadovoljstvo koje osjećam kad nastupam pred zagrebačkom publikom.« Osobito je rado pjevao u operama hrvatskih skladatelja (Juranić i Sokolović u *Zrinskom* Ivana Zajca, Porin u *Porinu* Vatroslava Lisinskog, Mića u *Eri s onoga svijeta* Jakova Gotovca), a maestro Gotovac nazivao ga je »svojim jedinstvenim Erom.«

Gostič je neprekidno pjevao u zagrebačkom HNK i u vrijeme NDH (1941.–1945.); zbog čega je, poslije *oslobođenja*, bio kažnjen zabranom nastupanja »radi suradnje s okupatorom.« No, kazna mu je ubrzo bila ukinuta jer se bez njega jednostavno nije moglo.

U Bečkoj državnoj operi Gostič je – što kao gost, što kao stalni član – nastupio 260 puta u 16 uloga.

Ne smijemo zaboraviti ni Gostičeva brojna gostovanja širom Europe: u Salzburgu, Milanu, Veneciji, Sofiji, Pragu, Bratislavi, Brnu, Klagenfurtu, Londonu, Berlinu, Barceloni, Hamburgu, Bologni, Bukureštu, Dresdenu i drugdje. K tomu dodajemo nastupe u Osijeku, Splitu, Dubrovniku, Puli, Rijeci, Novom Sadu, Sarajevu, Skopju, Mariboru...

Pjevao je s glasovitim opernim prvakinjama Zinkom **Kunc**, Marijanom **Radev**, Maricom **Lubej**, Vilmom **Nožinić**, Nadom **Puttar**, Anđicom **Mitrović**, Dragicom **Martinis**, Nadom **Tončić**, Milom **Kogej**, Ankom **Jelačić**, Elzom **Karlovac**, Srebrenkom (Senom) **Jurinač**, Marijom **Podvinec**, Sonjom **Šagovac**, Biserkom **Cvejić**, Vilmom **Bukovec** i drugima, uz proslavljene operne dirigente Karla **Böhma**, Lovru **Matačića**, Oskara **Danona**, Borisa **Papandopula**, Jakova **Gotovca**, Milana **Saksa**, Milana **Horvata**, Clemensa **Kraussa**, Sama **Hubada**, Demetrija **Žebrea**. Gostič je bio iskreno pobožan. Pjevao je često u zagrebačkoj gornjogradskoj crkvi sv. Marka, u ljubljanskoj katedrali osobito na *šmarnicima* (svibanjskim pobožnostima), a svake godine dolazio bi neizostavno za Božić u Homec, mjesto svog djetinjstva, i pjevao na polnočki u župnoj crkvi; u Homcu je pjevao i kod nedjeljne mise kad god bi onamo došao na odmor ili pohoditi majku i sestru. Na Badnjak 1963., dan prije smrti, primio je s vjermom i ganućem sakramente umirućih. Sav svoj imetak oporučno je ostavio ljubljanskoj nadbiskupiji. Njegov sprovod u Homcu i misu zadušnicu vodio je ljubljanski nadbiskup dr. **Jožef Pogačnik**.

Na dvostrukom nosaču zvuka (CD) *Josip Gostič*, u izdanju kuće *Orfej* Hrvatske radiotelevizije, slušamo u Gostičevoj izvedbi operne arije G. Verdija, R. Wagnera, V. Lisinskog, G. Bizeta, G. Puccinija, U. Giordana, J. Gotovca i drugih, te nekoliko skladbi slovenskih autora, uz *Ave Maria* Ch. Gounoda.

Stanislav Vitković